

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Secunda & tertia difficultas breviter resolvuntur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

nisi te solum, ac proinde tibi soli illud quoad condignam pœnam sub iudicio.

74. Notandum tamen, hanc conclusionem intelligi debere de Principe absoluto non habenti superiorem se; nam qui superiorem habent, non solum quoad vim directivam, sed etiam coactivam, obligantur ad leges à se latas servandas. Talis fuit cum Archidamus, Lacedæmonum Rex, qui, teste Plutarcho, lib. de liberis educandis, Lacedæmones pecuniâ multarunt, eo quod contra legem consuetudine receptam, uxorem pueri corporis duxisset. Talis etiam est hodie dux Venetorum, qui licet cum Republica leges ferat, sitq; superior singulorum, eisq; præcipere possit, quando pro bono Republicæ expedire iudicaverit; ipse tamen subditur legibus, etiam quoad vim coactivam, cum habeat Rempublicam se superiorem à qua ad pœnam subeandam cogi potest. Talis denique est quis Generalis respectu suæ Religionis, qui etsi cum alijs in capitulo generali leges ferat, sitque superior singulorum, eisq; præcipere possit, quoties id ad publicum Religionis bonum expedire iudicaverit; ipse tamen subicitur legibus totius Religionis, etiam quoad vim coactivam, cum habeat totam Religionem superiorem se, à qua cogi potest.

§. II.

Secunda & tertia difficultas breviter resolvuntur.

75. Dico tertio, Clerici non obligantur legibus civilibus Principum secularium, quoad vim coactivam, bene tamen quoad vim directivam, & ex æquitate naturali, ratione conformitatis cum alijs membris Republicæ.

Prima pars est certa, cum Clerici sint exempti à jurisdictione Principum secularium cap. *Decernimus*, de iudicijs. Et cap. *Sancta Maria*, de constitutionibus. Et cap. *Saculares*, de foro competentis in 6. Solum difficultas est, an exemptio à legibus & jurisdictione Principum secularium conveniat Clericis jure divino, vel solum jure humano, & Principum secularium favore. Canonista enim & ex Theologis quam plures dicunt exemptionem hanc Clericorum, esse non solum de jure humano, sed etiam divino. Quod colligunt ex Scriptura sacra, ex novo quidem testamento ex illa Christi illatione Matth. 17. *Ergo liberi sunt filii*, à legibus scilicet tributorum, quæ Regibus dantur: ex veteri verò testamento, ex Genes. 47. ubi Joseph omnem terram Ægypti subiecit Pharaoni; *Præter terram sacerdotum*. Alij verò censent, hanc Clericorum exemptionem non esse ex jure divino, sed solum humano, nimirum ex prædictis Summorum Pontificum constitutionibus, & Principum secularium favore, quod tamen jus humanum juri naturali & divino maxime consentaneum est. Cujus sententiæ favere videtur D. Thomas in illud ad Roman. 13. *Idco tributa*: Nam ibi loquens de obligatione solvendi tributa ait: *Ab hoc debito liberi sunt Clerici ex privilegio Principum, quod quidem æquitatem naturalem habet.*

Secunda etiam pars communiter docetur à Doctoribus, & ex eo constat, quod Clerici non obstante clericali sunt cives Republicæ, & ejus membra: Ergo ex naturali æquitate, & ratione conformitatis cum alijs membris Republicæ, tenentur observare leges civiles Principum sa-

cularium, quæ non derogant privilegijs Clericorum, & ad pacem & tranquillitatem Republicæ spectant; non secus ac ipsi Principes ac Legislatores, ex naturali æquitate, & titulo moralis conformitatis capitis cum suis membris, ad suas leges servandas obligantur, ut §. præcedenti ostensum est; cum non minus rationi dissentaneum sit, unam partem communitatis discrepare à reliquo corpore, quam caput à membris. Unde ut ait Sylvester, verbo *Lex*, quæst. 25. *Omnes leges dissonantes supra contradiçibus emptionis, venditionis, locationis, commodationis, & hujusmodi, non contradicunt canonibus, vel legi natura, sunt servanda, etiam quoad Ecclesiasticas personas.* Si Rex etiam legem ferat, ne aliquis noctu tale genus armorum deferat illam, Clerici servare tenentur.

Dico quarto, Religiosi exempti non tenentur legibus Episcoporum, virtute earum, sed solum propter æquitatem naturalem, ratione conformitatis cum alijs, si ad communem observantiam & devotionem totius populi spectent.

Prima pars patet, quia tales Religiosi sunt exempti à jurisdictione Episcopali, ut Clerici à seculari.

76. Secunda etiam non est minus evidens, si enim Clerici, etsi exempti sint à jurisdictione Principum secularium, tenentur nihilominus, ob æquitatem naturalem, & ratione conformitatis cum alijs membris Republicæ, eorum leges, statui & privilegijs Clericorum non repugnant, servare, ut præcedenti conclusionem declaravimus, à fortiori Regulares, quamvis à jurisdictione Episcoporum exempti, ex æquitate naturali, tenentur eorum leges, ad communem observantiam & devotionem totius populi spectantes, observare, seque accommodare toti communitati in iis quæ statui & privilegijs Regularium non præjudicant. Unde Tridentinum sess. 25. cap. 12. de reformatione Regularium: *Censura & interdictione, nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Episcopo, à Regularibus in eorum Ecclesijs publicentur, atque servantur. Dies etiam festi, quos in diocesi sua servandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, servantur.*

§. III.

Ultima difficultas expeditur.

78. Dico quinto, illi qui sunt in territorio alieno, si ex transeundo, sive immorando, non tenentur servare leges particulares proprii territorij, subindeq; peregrini & advena, non tenentur legibus loci per quem transeunt.

Prima pars probatur, quia jurisdictionis universaliusque civitatis vel principis particularis, non extenditur quoad leges servandas extra civitatem seu territorium, ut docet Bartolus in lege prima, Codice de *summa Trinitate* num. 14. colligiturq; ex lege *Omnes populi*, ff. de iustitia & jure: ubi lex dicitur jus proprium civitatis. Sicut ergo agentia naturalia non agunt extra sphaeram activitatis, defectu potestatis: ita quia jurisdictionis a civitate limitatur infra proprium territorium, lex extra ipsum non obligat. Unde cap. 2. de *Constitutionibus* in 6. dicitur pœnam latam per statutum Episcopi, non incurri ab eo qui extra territorium non servat illud statutum; quia, inquit, *extra territorium jus dicenti non pare-*